

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 213/2023-52

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Horanským, Staničná 1, Piešťany, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 10 CoPr 3/2019 z 31. marca 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 167/2020 z 24. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. decembra 2022 a doplnenou 21. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 CoPr 3/2019 z 31. marca 2020 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) č. k. 7 Cdo 167/2020 z 24. augusta 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu (alternatívne najvyššiemu súdu) na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že v konaní začatom na základe žaloby sťažovateľky (žalobkyne), ktorou sa v pracovnoprávnej veci domáhala proti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [samostatne hospodáriacemu roľníkovi, (ďalej len „žalovaný“)] zaplatať sumu 12 279,59 eur s príslušenstvom, ktorú jej ako mzdu nevyplatil za prácu, ktorú pre neho vykonávala

od 1. marca 2014 do ukončenia pracovného pomeru dohodou z 9. apríla 2015, Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 17 Cpr 3/2016-289 z 13. februára 2019 žalobu zamietol ako nedôvodnú. Žalovaný sa v konaní bránil tým, že sťažovateľke uhradil mzdu za obdobie 3/2014, 8/2014, 9/2014 a 10/2014, avšak v ďalších mesiacoch pre neho prácu podľa pracovnej zmluvy nevykonávala, čo vyplynulo aj z výsledku prešetrenia trestného oznámenia sťažovateľky pre trestný čin nevyplatenia mzdy a odstupného v zmysle § 214 Trestného zákona. Okresný súd preto konštatoval, že v prejednávanej veci bolo rozhodujúce vyriešenie otázky, či postup zamestnávateľa, ktorý sa bráni žalobe o zaplatenie mzdy námietkou, že zamestnanec v dobe, za ktorú požaduje mzdu, nevykonával prácu podľa pracovnej zmluvy, je v súlade so Zákonníkom práce, alebo či sťažovateľke prináleží za toto obdobie mzda určená mzdovými predpismi. Okresný súd vykonaným dokazovaním zistil, že účastníci uzavreli 28. augusta 2013 pracovnú zmluvu na funkciu spracovanie účtovníctva a mzdovej agendy s nástupom do zamestnania 1. septembra 2013 s miestom výkonu práce Terchová a s dohodnutou mzdou 1 160 eur brutto mesačne. Bolo nesporné, že pracovný pomer bol ukončený dohodou 9. apríla 2015, v zmysle ktorej sa zamestnávateľ zaviazal „*vysporiadať všetky finančné nároky, a to nevyplatenú mzdu v r. 2014 a 2015 až do ukončenia pracovného pomeru voči zamestnancovi a tento záväzok uhradiť do 30. apríla 2016, a zároveň uhradiť dňa 9. apríla 2015 všetky povinné odvody na poistnom v Sociálnej a zdravotnej poisťovni*“; podpísaním tejto dohody sa zmluvné strany dohodli na zrušení predchádzajúceho okamžitého skončenia pracovného pomeru žalovaným 18. marca 2015, ktoré bolo sťažovateľke doručené 24. marca 2015. V danom prípade sťažovateľku zaťažovalo dôkazné bremeno týkajúce sa nielen toho, že mala uzavretý pracovný pomer na základe pracovnej zmluvy, ale aj toho, že za dané obdobie prácu skutočne vykonala, ktoré však neuniesla. Podľa názoru okresného súdu samotná existencia pracovnej zmluvy ani vyplácanie mzdy sťažovateľke žalovaným v niektorých mesiacoch roka 2014 neboli spôsobilé preukázať sťažovateľkou tvrdený nárok na mzdu za ňou uplatňované obdobie. Samotnú dohodu o ukončení pracovného pomeru a v nej uvedený záväzok žalovaného „*vysporiadať všetky finančné nároky... do 30. apríla 2016*“, od ktorého sťažovateľka odvodzovala nárok na zaplatenie žalovanej sumy, okresný súd v okolnostiach daného prípadu nepovažoval za uznanie nároku na mzdu. Žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že pracovná zmluva bola fiktívna, uzavretá na účel získania dotácie na zamestnávanie z Poľnohospodárskej platobnej agentúry. Svedeckú výpoveď manžela sťažovateľky, ktorý mal nezhody so žalovaným ako jeho spoločníkom v obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] okresný súd nepovažoval za relevantnú pre rozhodnutie vo veci samej, a iní zamestnanci žalovaného neprišli so sťažovateľkou do styku ani ju na mieste výkonu práce nevideli. Možnosť okamžite skončiť pracovný pomer so zamestnávateľom podľa § 69 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce sťažovateľka nevyužila.

3. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom mu vytkla, že sa náležite nezaoberal všetkými relevantnými skutkovými a právnymi otázkami, predovšetkým otázkou platnosti dohody o skončení pracovného pomeru, ktorá je právnym titulom ňou uplatneného nároku. V prejednávanej veci totiž išlo o zmiešaný typ zmluvného vzťahu obsahujúci nielen dohodu o skončení pracovného pomeru (§ 60 Zákonníka práce), ale aj dohodu o urovaní (§ 1 ods. 4 Zákonníka práce a § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka), ktorá mala odstrániť spornosť vzájomných práv a povinností zmluvných strán vrátane záväzku žalovaného poskytnúť sťažovateľke za vykonanú prácu mzdu, ktorý bol zrušený a nahradený novým záväzkom, keďže Zákonník práce dohodu o urovaní práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov neupravuje.

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu v meritórej časti potvrdil ako vecne správny [§ 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)]. Argumentáciu sťažovateľky o uzavretí dohody o urovnaní medzi zmluvnými stranami podľa § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka (bod 3) krajský súd považoval za argumentáciu novú, ktorá však nezakladá nárok sťažovateľky na zaplatenie sumy 12 279,59 eur s príslušenstvom. Krajský súd uviedol, že formulácia obsiahnutá v článku II bode 2 dohody o skončení pracovného pomeru vykazuje výraznú mieru neurčitosti, keď nielenže neuvádza výšku sťažovateľkou tvrdeného záväzku žalovaného, ale z prejavenej vôle zmluvných strán (aj v rámci opakovaných výsluchov pred okresným súdom) nemožno vôbec dospieť k tomu, že by malo ísť o prejav ich vôle odstrániť bližšie ani neurčené spornosti či pochybnosti vo vzájomných právach a povinnostiach. Krajský súd považoval vyjadrenia sťažovateľky, že reálne vykonávala prácu pre žalovaného, za maximálne nevierohodné, ktoré nijakým spôsobom nepreukázala. Nad rámec uvedeného krajský súd poukázal na širší kontext prejednávanej veci, kde aj z uznesenia príslušnej prokuratúry zo 4. decembra 2016 vydaného v trestnom konaní vyplynulo, že *„išlo len o fiktívne zamestnávanie, bez reálneho základu a napĺňania účelu a cieľov závislej práce, právne chránenej Zákonníkom práce“*, motivované snahou žalovaného získať dotácie na zamestnávanie od Poľnohospodárskej platobnej agentúry, ktoré podľa názoru krajského súdu nemôže požívať právnu ochranu orgánmi verejnej moci štátu, ktorého podporné ekonomické mechanizmy predtým bezprecedentne zneužil.

5. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP tvrdiac, že je nedostatočne odôvodnený a arbitrárny, ako aj z § 421 ods. 1 CSP tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to otázky dohody o urovnaní uzavretej podľa § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorou podľa názoru sťažovateľky je možné nahradiť aj sporné záväzky medzi zamestnancom a zamestnávateľom vyplývajúce z pracovného pomeru, pričom konkrétne poukázala na rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky (a nie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) vydané vo veciach vedených pod sp. zn. 29 Odo 415/2001, 33 Cdo 278/2012 a sp. zn. 33 Cdo 327/2012.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením (ktoré nadobudlo právoplatnosť 16. októbra 2022) dovolanie odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti [§ 447 písm. c) CSP], keďže vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP nezistil, ako aj z dôvodu, že sťažovateľka dovolacie dôvody nevymedzila spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP [§ 447 písm. f) CSP], keďže neuviedla konkrétne rozhodnutie dovolacieho súdu predstavujúce jeho ustálenú rozhodovaciu prax, od ktorej sa mal krajský súd odkloniť.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] vyjadruje nesúhlas so závermi krajského súdu a najvyššieho súdu, pričom zastáva názor, že má právny nárok na zaplatenie sumy 12 279,59 eur s príslušenstvom vyplývajúci z dohody o urovnaní uzavretej so žalovaným podľa § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorou boli nahradené záväzky medzi zamestnancom a zamestnávateľom vyplývajúce z pracovného pomeru. V tomto kontexte považuje napadnutý

rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za nezákonné, nedostatočne odôvodnené a arbitrárne, porušujúce nielen jej právo na spravodlivý proces v spojení s právom na účinný prostriedok nápravy, ale aj právo na rovnosť účastníkov konania a právo vlastníť majetok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a práva podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu rozsudkom krajského súdu č. k. 10 CoPr 3/2019 z 31. marca 2020 (bod 4) a uznesením najvyššieho súdu č. k. 7 Cdo 167/2020 z 24. augusta 2022 (bod 6), s ktorými sťažovateľka nesúhlasí a považuje ich za nezákonné, nedostatočne odôvodnené a arbitrárne, keďže na jej prípad neaplikovali § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka týkajúci sa dohody o urovnaní (bod 7), čo v konečnom dôsledku malo viesť k jej neúspechu vo veci samej.

9. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 19/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Úlohou ústavného súdu rovnako nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

10. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú

a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07). Ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

11. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

III.1. K namietanému porušeniu základných práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

12. Ústavný súd, považujúc ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému rozsudku krajského súdu za podanú včas (§ 124 zákona o ústavnom súde), posudzujúc napadnutý rozsudok krajského súdu, skúmal, či krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľky (ktorá pracovný pomer so žalovaným ukončila dohodou 9. apríla 2015) proti rozsudku okresného súdu (bod 2) aplikoval relevantné právne normy týkajúce sa usporiadania obsahu záväzkov, ktoré sú sporné medzi zamestnancom a zamestnávateľom. Keďže prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05) a odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, vzal pritom na zreteľ i rozsudok okresného súdu.

13. Článok 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Do jeho obsahu patrí aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody,

na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra EŠLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (II. ÚS 410/06, Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993).

14. Ako bolo uvedené (bod 3), sťažovateľka v odvolaní proti rozsudku okresného súdu vychádzala z toho, že ak Zákonník práce v prvej časti neustanovuje inak, vzťahujú sa na právne vzťahy, ktoré sú upravené v § 1 ods. 1 (individuálne pracovnoprávne vzťahy v súvislosti s výkonom závislej práce fyzických osôb pre právnické osoby alebo fyzické osoby a kolektívne pracovnoprávne vzťahy a niektoré právne vzťahy s nimi súvisiace), všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka, teda aj § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka týkajúce sa dohody o urovaní, ktoré považovala za relevantné pre rozhodnutie o jej nároku na zaplatenie sumy 12 279,59 eur s príslušenstvom.

15. Sťažovateľka (zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom) už pri podaní uvedeného odvolania prehliadla, že účastníci pracovnoprávných vzťahov si môžu upraviť svoje sporné nároky dohodou o sporných nárokoch podľa § 32 Zákonníka práce (prvá časť – všeobecné ustanovenia), ktorá musí byť písomná, inak je neplatná. Dohodou o urovaní uzavretou podľa § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka nie je možné nahradiť sporné záväzky medzi zamestnancom a zamestnávateľom vyplývajúce z pracovného pomeru. Zákonník práce v § 1 ods. 4 upravuje subsidiárne použitie len všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, preto úpravu dohody o urovaní podľa § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka nemožno v pracovnoprávných vzťahoch použiť.

16. V tejto súvislosti odborná právnická literatúra uvádza, že „Dohoda o sporných nárokoch je obligatórne písomným právnym úkonom, pričom absenciu písomnej formy tejto dohody Zákonník práce spája s právnym následkom spočívajúcim v neplatnosti tejto dohody... Účelom dohody o sporných nárokoch je odstrániť spory o obsahu vzájomných práv a povinností subjektov pracovnoprávných vzťahov. Dôvod spornosti pritom môže spočívať ako v skutkových otázkach, tak aj v právnom posúdení. Z už uvedeného vyplýva, že dohoda o sporných nárokoch by sa nemala používať v situáciách, kde obsah práv a povinností medzi stranami nie je sporný... Na rozdiel od právnej úpravy dohody o urovaní podľa § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka, § 32 Zákonníka práce neupravuje účinky, resp. následky dohody o sporných nárokoch. Pri primeranom použití *analogie iuris* však možno vyvodiť, že uzatvorením dohody o sporných nárokoch dochádza k novácii, t. j. k nahradeniu doterajších záväzkov, ktoré boli medzi stranami sporné, novými záväzkami podľa dohody o sporných nárokoch. V súlade s účelom dohody – odstrániť spornosť – je potrebné pripustiť, že nové záväzky medzi stranami vzniknú aj vtedy, ak záväzky, ktoré sú predmetom sporu, predtým neexistovali alebo sú premlčané. Vzhľadom na to, že dohodou o sporných nárokoch vznikajú medzi stranami nové právne záväzky, má táto dohoda za následok tiež začiatok plynutia nových premlčacích lehôt. Premlčacie lehoty začínajú plynúť odo dňa, keď podľa dohody o sporných nárokoch mohlo byť právo uplatnené po prvý raz. Dohodu o sporných nárokoch je potrebné odlišovať od uznania záväzku. S uzatvorením dohody o sporných nárokoch nie je spojené predĺženie premlčacej lehoty na 10 rokov.“ (Barancová, H. a kol. Zákonník práce. Komentár. 3. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2022. s. 433 – 436).

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvoinštančné konanie, pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (Zákonníka práce, Občianskeho zákonníka a Civilného sporového poriadku), ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

18. Krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľky postupoval v medziach svojich právomocí, pričom jej odvolacími námietkami sa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v dokazovaní vykonanom súdom prvej inštancie.

19. Ústavný súd zároveň dáva do pozornosti, že ak sa sťažovateľka s názormi všeobecných súdov nestotožňuje, táto skutočnosť sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) totiž nepatrí právo sporovej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sporová strana predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 284/08).

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

20. Za ústavne konformný a udržateľný považuje ústavný súd aj záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľky. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je zjavne neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu nemajúce oporu v Civilnom sporovom poriadku (§ 438 a nasl.).

21. Z dovolania proti rozsudku krajského súdu, ktoré sťažovateľka pripojila k ústavnej sťažnosti, sa ústavný súd presvedčil, že sťažovateľka neoznačila konkrétne rozhodnutie dovolacieho súdu predstavujúce jeho ustálenú rozhodovaciu prax, od ktorej sa mal krajský súd odkloniť pri riešení otázky dohody o urovaní uzavretej podľa § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorou podľa názoru sťažovateľky je možné nahradiť aj sporné záväzky medzi zamestnancom a zamestnávateľom vyplývajúce z pracovného pomeru.

22. Ústavný súd konštatuje, že aj rozsudok č. k. 29 Odo 415/2001 z 27. februára 2002 (verejne dostupný na <http://kraken.slv.cz>) vydal Najvyšší súd Českej republiky v konaní, ktorého predmetom bolo „zaplacení dlužné částky úvěru na trvale se obracející zásoby“, a nie odstránenie sporu o obsahu vzájomných práv a povinností subjektov pracovnoprávných vzťahov, pričom tento rozsudok nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (najvyššieho súdu).

23. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerespektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva. V inom prípade by totiž najvyšší súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010).

III.3. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

24. Rovnosť účastníkov v konaní (čl. 47 ods. 3 ústavy) súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že všetci účastníci konania (osobitne strany civilného sporového konania) majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka (strany sporu), nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov (sporových strán) sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný (m. m. PL. ÚS 43/95, II. ÚS 35/02, II. ÚS 121/02, II. ÚS 135/05, IV. ÚS 126/09). Táto ústavná zásada zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie „rovnosť“ v zmysle rovnakého či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania. Aplikácia princípu rovnosti zbraní v postupe konajúceho súdu má zaručiť rozumný stav rovnováhy, v ktorom protistrana môže reagovať na relevantné argumenty druhého účastníka konania, z čoho vyplýva, že je na uvážení konajúceho súdu, či bude predstreté argumenty považovať za podstatné, a ako také ich predloží ku konfrontácii druhej strane. Konajúci súd totiž popri rovnosti účastníkov konania musí zaručiť aj plynulosť a rýchlosť konania, čo predpokladá selekciu len podstatných argumentov, ktoré bude súd predkladať na vyjadrenie protistrane (III. ÚS 402/08, ZNaU 25/09). Z uvedeného vyplýva, že zásada rovnosti účastníkov konania nie je absolútna. Procesnú rovnosť nemožno vykladať tak, že by zákonodarca nemohol stanoviť rozdielny rozsah procesných práv a povinností v rôznych druhoch konania, musí však rešpektovať rovnaký rozsah procesných práv a povinností v konaniach so zhodným predmetom konania.

25. Ústavný súd preskúmaním napadnutého rozsudku krajského súdu a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zistil, že sťažovateľke bol daný náležitý procesný priestor, aby sa vyjadrila k prostriedkom procesnej obrany žalovaného, ako aj k priebehu a výsledkom dokazovania a k právnej stránke veci. Zároveň nezistil nič, čo by signalizovalo taký zásah krajského súdu a najvyššieho súdu do procesných práv sťažovateľky, ktorý by mal základ v znevýhodnení alebo diskriminácii sťažovateľky oproti druhej strane sporu.

III.4. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

26. Ústavný súd vo vzťahu k základnému právu vlastníť majetok už v minulosti uviedol, že „Článkom 20 ods. 1 ústavy sa vlastníčkovi priznáva len ochrana majetku, ktorý nadobudol v súlade s platným právnym poriadkom.“ (PL. ÚS 33/95). „Tento článok Ústavy Slovenskej republiky nevyhlasuje za základné ľudské právo vlastníctvo samotné, ale právo byť vlastníkom, t. j. právo nadobúdať vlastníctvo. Vzťahuje sa na štátnych občanov Slovenskej republiky,

cudzincov, právnické osoby slovenské i zahraničné, a aj štát. Výklad tohto ustanovenia však neznamená, že každý má právo vlastníť akýkoľvek majetok... Uvedené ustanovenie Ústavy Slovenskej republiky treba vykladať tak, že každý má právo vlastníť majetok, ktorý ústavou alebo zákonom Slovenskej republiky nie je z tohto vlastníctva vylúčený.“ (PL. ÚS 38/95).

27. V kontexte záverov ústavného súdu uvedených v bodoch III.1. a III.2. tohto uznesenia samotné tvrdenie sťažovateľky, že má právny nárok na zaplatenie sumy 12 279,59 eur s príslušenstvom vyplývajúci z dohody o urovaní uzavretej so žalovaným podľa § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorou boli nahradené záväzky medzi zamestnancom a zamestnávateľom vyplývajúce z pracovného pomeru, nie je spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu ani napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

III.5. Záver

28. Medzi rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu a obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a práva podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 5. apríla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu